

РЕФЕРАТ

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ЗВАЊЕТО ПОЧЕСЕН ПРОФЕСОР (PROFESSOR HONORIS CAUSA) НА УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на Одлуката на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, бр.201-165/16, донесена на 29.1.2015 година, формирана е Рецензентска комисија за доделување на звањето почесен професор (professor honoris causa) на општествени науки на професор емеритус д-р Јосип Милат, професор на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Сплит, Р. Хрватска, во состав:

- проф. д-р Емилија Петрова-Ѓорѓева, претседател, редовен професор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- проф. д-р Снежана Јованова-Митковска, член, вонреден професор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- проф. д-р Соња Петровска, член, вонреден професор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Како членови на Рецензентската комисија, по подробното запознавање со доставениот материјал за кандидатот, чест ни е да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Основни податоци за кандидатот

Професор емеритус д-р **Јосип Милат**, доктор на општествено-хуманистички науки е роден во 1938 година во Блато, Корчула, Р. Хрватска. Основно и средно образование завршува во Сплит, град во кој го поминува целиот свој живот. По завршување на основното и средното образование работи во повеќе институции од материјалното производство. Желбата за нови знаења, интересот за истражување и желбата да се даде свој придонес во развојот на научната мисла стануваат водилки на патот кон стекнување на академски титули и придонес во ранојот на научната мисла во сферата на образоването, педагогијата, методиката, методологијата... Паралелно со работата, како вонреден студент, проф. емеритус д-р Јосип Милат завршува додипломски студии од областа на техниката, педагогијата и филозофијата. На Факултетот по индустриска педагогија при Универзитетот во Риека, во 1974 година, професор Милат ја одбранува магистерската теза под наслов „*Системски пристап во програмирање на природните науки, техниката и технологијата во реформите на средното образование*“. Докторските студии од општествено хуманистички науки ги завршува во 1987 година на Педагошкиот факултет при Универзитетот во Риека, Р. Хрватска, со одбрана на докторскиот труд „*Ерголошки основи на наставата од работно-техничкото подрачје*“. Професор емеритус д-р Јосип Милат има богато работно искуство во областа на просветата: водител на Центарот за општествено-економско образование и предавач на предмети од машинството: Машински елементи и Механика во средното сообраќајно училиште за возрасни при Работничкиот универзитет во Сплит (1962-1966); програмер, водител на стручно-педагошката служба, директор на училиштето и професор на предмети од областа на машинството: Основи на машинството, Машински елементи со техничко цртање, Основи на марксизмот и Теорија и пракса на самоуправниот социјализам во Општото средно училиште и училиштето за градежни работници (1967-1976); директор на заводот за просветно педагошките служби и просветен советник на заедниците на Општина Сплит (1976-1982); директор на Регионалниот и Републичкиот завод за унапредување на школството, помошник на министерот за просвета на Република Хрватска (2001-2003); продекан, раководител и декан на Филозофскиот факултет (2005-); универзитетски професор по предметите Методологија на научно истражување, Општа педагогија, Методика на настава по техничка култура, Педагошка аналитика на Универзитетот во Сплит, Природно-математичкиот факултет и Високата учителска школа (1982 - до денес).

Заради исклучително динамичното и сериозно научно педесетгодишно работење во полето на унапредување на педагошката наука и образованието, професор емеритус д-р Јосип Милат стана меѓународно препознатлив и признат експерт од областа на педагогијата. Солидно владее со неколку странски јазици: руски, английски, италијански и германски. Со изборот за професор емеритус во 2009 година го продолжува својот професионален и кариерен развој на активен универзитетски професор.

Наставно-научна дејност

На Универзитетот во Сплит, проф. емеритус д-р Јосип Милат изведува настава за студентите од прв, втор и трет циклус студии на повеќе студиски програми и факултети.

Наставно-научната и стручна дејност на Универзитетот ја насочува во неколку полиња и постигнал исклучително значајни резултати во:

- теориско-методолошки проблеми во развојот на педагошката наука;
- развојот на општата методологија на научното истражување;
- дидактичко-методичките проблеми и образованието, воспитанието и оспособувањето - посебно на техничко-технолошкото воспитно-образовно подрачје;
- методологија на изработка на воспитно-образовни програми - курикулуми и развој на школството;
- теориски пристапи за втемелување и развој на еколошката педагогија.

Со целокупната своја наставно-образовна, научноистражувачка, стручно-апликативна и организациско-развојна дејност проф. емеритус д-р Јосип Милат, има извонреден придонес во развојот на педагошката наука и образованието.

Основоположник е и на Методиката на наставата од работно-техничкото подрачје во Р. Хрватска, оживотворено во изданието „Теориски основи на методиката на политехничко оспособување“ (1990).

Основоположник е на нов правец во педагошката наука: воспитание-образование-оспособување, правец изложен во книгата: Педагогија теорија на оспособување (2005). Книгата е преведена на италијански јазик (2008) во издание на Edizioni Scientifiche Abrusci, од Пескара, Италија, делумно е преведена и на словенски јазик, како и превод на македонски јазик на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (2014).

Поле на негов интерес е и развојот на општата методологија на научното истражување. Својот оригинален пристап во оваа наука го изложил во делото „Основи на методологија на истражување“ (2005), дело преведено на македонски јазик на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип (2014).

Интересот кон екологијата, еколошката проблематика, посебно разработката на теориските пристапи за втемелување и развој на еколошката педагогија, проф. емеритус д-р Јосип Милат го изразува во трудовите „Тези за развојот на еколошката педагогија“ (2006) и „Различни врсти на интелигенција и еколошка интелигенција“ (2009) и др.

Водител, соработник и учесник е на бројни проекти за развој и унапредување на предучилишното, основното, средното, високото образование: *Стратегија за изработка и развој на национален курикулум за предучилишно, основно и средно образование на Р. Хрватска (2006-2009); Утврдување на национален курикулум за задолжително образование (2002 -2004); Курикуларен пристап за промени во гимназиите и стручните школи, Завод за унапредување на образованието на Р. Хрватска (2002-2003); Експериментални програми за техничка култура за вишите одделенија, Завод за унапредување на образование на Р. Хрватска, (2001-2005); Концепција за промени во системот на образование и воспитание на Р. Хрватска (2001-2002); Хрватска во 21 век - воспитание и образование (2000-2001); Однос на супстратните науки и начини на методичко пренесување на супстратите во наставата како педагошко-хуманистички темел на училиштето за 21 век (1999-2003); Програмирање на содржини за политехничко оспособување (1991-1995); Образоването и научно-технолошкиот развој на Југославија (1986 – 1990); Развој на мрежи за високо образование на Универзитетот во Сплит (1983-1984); Системски пристап во програмирање на природните науки, техниката и технологијата (1983-1984); Стопанскиот и општествениот развој на Сплит до 2000 година (1970).*

Проф. емеритус д-р Јосип Милат има посебно значаен придонес во развојот на Универзитетот во Сплит, Р. Хрватска. Методолошки водител, автор и коавтор е на повеќе проекти кои резултирале со основање и развој на неколку факултети на Универзитетот во Сплит: Градежниот факултет (1976), Медицинскиот факултет (1982), Студии за наставници во Далмација (1983), Уметничка академија (1997).

Автор е на бројни студии како „Стратегии за развој на организациони мрежи на студиските програми на Универзитетот во Сплит (интегриран универзитет, 1983). Автор е и раководител на бројни програми на универзитетските студии: студии на политехника (1984); студии за техничка култура и информатика (1986); студии за морско рибарство (1984); студии за поморски сообраќај – насока Поморско-рибарска технологија (1990); студии за наставници по одделенска настава (2004). Бил раководител на проектот и еден од основоположниците на Филозофскиот факултет во Сплит (2005). Има голема заслуга и за опстанокот и развојот на студиите на природни науки и кинезиологија на Универзитетот во Сплит.

Професор емеритус д-р Јосип Милат е ценет научник и стручњак не само во Р. Хрватска и на балканските простори, туку и пошироко. Покрај реализацијата на наставата на Универзитетот во Сплит, проф. емеритус д-р Јосип Милат реализира настава за студентите од прв и втор циклус и на други универзитети: Академијата на педагошки науки во Москва и Институтот за општа педагогија на Универзитетот во Москва. Предавал Методика на политехника на Сојузниот институт за јакнење на квалификациите на наставниците на Руската Федерација; Универзитетот во Загреб; Филозофскиот факултет при Универзитетот во Осиек; Учителскиот факултет во Сомбор при Универзитетот во Нови Сад. Работи и како визитинг професор на Универзитетот во Риека, Загреб, Задар, Марибор, Пескара.

Како професор емеритус и денес реализира предавања на Филозофскиот и Природнонаучниот факултет и Здравствените студии и е визитинг професор на докторски студии на Универзитетите во Сплит, Осиек, Загреб и Штип.

Освен многуте активности кои се дел од професионалниот и наставно-научниот ангажман на емеритус проф. д-р Јосип Милат, значајно е да се каже дека тој активно и посветено учествувал и во активности со општествено значење како: претседател на Одборот за просвета на Општина Сплит; претседател на Одборот за реформи на образованието и воспитанието на заедниците на Општина Сплит; член на Републичкиот координационен одбор за реформи во образованието; член на Просветниот совет на Р. Хрватска во три мандати; член на Извршниот совет на заедници на Општина Сплит; градски советник и потпретседател на градскиот совет на градот Сплит во два мандати; повеќегодишен претседател на Хрватскиот сојуз на педагози на техничка култура; член на Извршниот одбор на Хрватската заедница за техничка култура; член на Комисијата за одобрување на научни проекти со поддршка на УНЕСКО, а при Хрватскиот завод на УНЕСКО во Загреб и член на Советот за изработка на национален курикулум на Министерството за наука, образование и спорт на Република Хрватска - раководител за подрачјето на информатичкото и техничко-технолошко подрачје.

Д-р Јосип Милат е редовен член на Академијата на образовни науки на Република Хрватска.

Член е на уредувачките одбори на повеќе домашни и меѓународни списанија:

- Школски весник во Сплит (1967-2002);
- Методички обзори (хоризонти) на Универзитетот во Пула (2004-);
- Ревија за елементарна наобразба (образование) на Педагошкиот факултет во Марибор (2006-);
- Член на меѓународното списание Adriatico/Jadran – Rivista di cultura fra le due sponde, Peskara, Split (2006-);
- Меѓународното списание MeTis – Mondi educative. Temi, indagini, suggestion – Rivista semestrale edita dalla Progedit – Bari, Italia (2011-);
- Учествува во работата на Уредувачкиот одбор за издавање на меѓународната научна монографија Digital technologies and new forms of learning, која е објавена на три

- јазика, објавен во издание на Филозофскиот факултет од Сплит и Facolta di Scienze della Formazione, Univerzita Chieta-Pescara (2011);
- Член е на повеќе комисии за рецензија на учебници, на поголем број комисии за избор и рецензија на наставници, соработници на Универзитетот во Сплит.

Награди и признанија

Добитник е на бројни награди:

- 2011 – Награда за наука – *Награда за животно дело „Frane Bulić“*, за придонес во науката и развојот на Универзитетот во Сплит, Слободна Далмација;
- 2011 – *Награда „Zlatno srce“* за придонес во работата и развојот на локалната самоуправа, Совет на Градски Котор, Сплит 3;
- 2010 - *Државна награда за техничка култура „Faust Vrančić“* за животно дело, за траен придонес за развој на техничката култура на Р. Хрватска, Одбор за доделување на награди за техничка култура, Faust Vrančić;
- 2006 - *XVII Premio internazionale di pedagogia „Raffaele Laporta“ – lo stilo d'oro*, за придонес во развојот на педагошката наука Assiociatione Scuola e kultura ed Arte, Universita degli studi „G.D'annunzio“ Facolta di scienze dla Formazione, Rivista di Scuola, Cultura, Arte – Пескара, Италија;
- 2004 – *Плакета од Универзитетот во Сплит* за исклучителниот придонес во развојот на Универзитетот во Сплит, Универзитет во Сплит;
- 2000 - *Medija Merit – european press forum for contribution for the diffusion of genuine information European Press Forum*;
- 1997 – *Државна награда за техничка култура „Faust Vrančić“* за 1997 год. за развојот на техничката култура во основното и средното образование, Република Хрватска, Одбор за доделување на награди за техничка култура Faust Vrančić;
- 1987 – *признание на Заедницата на Универзитети на Република Хрватска за придонес во развојот на високото образование*, Заедница на Универзитетите, Хрватска.

Трудови, академски публикации

За значајниот придонес во развојот на педагошката наука и образоването на проф. Емеритус д-р Јосип Милат говорат голем број трудови објавени во домашни и во странски публикации, како и негови усни презентации, предавања во земјата и во странство (Вашингтон, Москва, Софија, Кишињев, Солу, Пескара, Анкона, Копар, Белград, Мостар, Истанбул, Љубљана, Марибор, Баја, Никозија, Штип, Сплит, Дубровник и др.).

Објавил повеќе публикации кои се користат како учебници и прирачници во високото, средното и основното образование. Ги презентираме:

- Teorijske osnove metodike politehničkog sposobljavanja (1990). Zagreb: Školske novine (str.: 1 – 214);
- Pripremanje za nastavu – metodički priručnik s primjerima iz područja tehničke kulture (1995). Zagreb: Hrvatska zajednica tehničke kulture (str.: 1 – 59);
- Pedagogija – teorija sposobljavanja (2005). Zagreb: Školska knjiga (str.: 1- 178);
- L'inovazione pedagogica in Croazia, prijevod knjige: Pedagogija – teorija sposobljavanja - urednički prijevod knjige Pedagogija – teorija sposobljavanja (2008) Edizioni Scientifica Abruzzi, Pescara;
- Osnove metodologije istraživanja (2005). Zagreb: Školska knjiga (str.: 1-95);
- Promjene u sustavu obrazovanja nastavnika (1995). Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu, (suautor i redakcija - str.: 1-155);
- Pripremanje za nastavu – metodički priručnik s primjerima iz područja tehničke culture (1995), Zagreb: Hrvatska zajednica tehničke culture;
- Teorijske osnove metodike politehničkog sposobljavanja (1990). Zagreb: Školske novine 1984, pretisak 2004;

- Stanje i daljnji razvoj mreže OUR-a i obrazovnih programa visokog obrazovanja (1984), Sveučilišta u Splitu, pretisak 2004, Sveučilište u Splitu;
- Daljnji razvoj i organizacija studija medicinskih znanosti u Splitu (1982). pretisak 2004, Sveučilište u Splitu;
- Društvena opravdanost organiziranja i izvođenja visokoškolske nastave za osposobljavanje nastavničkih profila u Dalmaciji (1984). pretisak 2004;
- Modeli razrade sadržaja tehničke kulture, izborna nastava i slobodne aktivnosti - metodički priručnik, (1997). Zagreb: Hrvatski savez pedagoga tehničke kulture, (suautor i redakcija), (str.: 1 - 134);
- Tehnička kultura 1 - Eksperimentalni program za 5.razred osnovne škole, Udžbenik (2001). Zagreb: Školske novine (str.: 1 – 82), 2002 drugo i 2003 i treće djelomično izmijenjeno izdanje (str.: 1 –85);
- Tehnička kultura 1 – Vježbenica za Eksperimentalni program za 5 razred osnovne škole (2002, 2003). Zagreb: Školske novine, (str.: 1 – 47);
- Tehnička kultura 2 - Udžbenik za eksperimentalni program tehničke kulture za 6. razred osnovne škole (2002, 2003, 2004), Zagreb: Profil (str.: 1 – 132);
- Tehnička kultura 2 - Vježbenica za eksperimentalni program tehničke kulture za 6. Razred osnovne škole, Zagreb: Profil (str.: 1 – 48);
- Tehnička kultura 3 - eksperimentalni program, Udžbenik za sedmi razred osnovne škole (2003, 2004 drugo djelomično izmijenjeno izdanje), Zagreb: Školska knjiga (str.: 1 – 104);
- Tehnička kultura 3 - Vježbenica za eksperimentalni program za sedmi razred osnovne škole (2003, 2004 - drugo djelomično izmijenjeno izdanje), Zagreb: Školska knjiga (str.: 1 – 63);
- Tehnička kultura 4 - eksperimentalni program, Udžbenik za osmi razred osnovne škole (2004, 2005 - drugo djelomično izmijenjeno izdanje) Čakovec: Didakta, (str.: 1 – 94);
- Tehnička kultura 4 - Vježbenica za eksperimentalni program za osmi razred osnovne škole, (2004 i 2005 - drugo djelomično izmijenjeno izdanje) Čakovec: Didakta, (str.: 1 – 58);
- Strojarstvo - skripta za II razred opće srednje škole s granevinskim usmjerenjem, (1967). Split: Granevinski školski centar, (str.: 1- 53);
- Metodologija znanstvenoistraživačkog rada – uvodna razmatranja, (1995). Split: Fakultet prirodoslovnomatematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu, (str.: 1 – 94);
- Metodika radno-tehničkog područja, skripta za student, (1998, 2000 drugo dopunjeno i prošireno izdanje; 2002 treće dopunjeno i prošireno izdanje 2002, 2004. četvrto dopunjeno i prošireno izdanje), Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu;
- Pedagogija – zbirka tekstova za pripremanje ispita (1999 i 2002 drugo dopunjeno i prošireno izdanje, Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja i Visoka učiteljska škola Sveučilišta u Splitu;
- Digital technologies and new forms of learning, ur. Faculty of Philosophy University of Split (2011).Faculty of Education University „G.D'Annunzio“ of Chieti- Pescara;
- Technoiologie digitali e nuove forme di apprendimento, Covegno scientifico internazionale, riasunti, ed. (2010).Facolta di lettere Filosofia, Univesita di Split.

Објавени трудови во стручно-научни списанија

1. Uloga študija v pedagoških študijskih smereh medusposobljanjem za trajnosni razvoj (koautor Tonća Jukić), (2013).Okoljsko obrazovanje za 21. Stoljetje, Univerza v Mariboru-Pedagoška fakulteta in RIS (str.69-83);
2. Ekološka egzistencija – med vzgojnim idealizmom in ekonomskim pragmatizmom (koautor Stjepan Kovačević), (2012). Ekološka in etična zavest skozi edukacijski odnos od družbe innarave, Univerza v Mariboru - Pedagoška fakulteta in RIS (str.131-141);
3. Internet – also the source of negative effects of learning, Digital Technologies and New Forms of Learning, (2011).Fakulty of Philosophy University of Split – Faculty of Education University „G D'annunzio“ of Chieti-Pescara (str.287 – 296);
4. Pravico do zdravega okolja je treba vključiti med temeljne človekove pravice za državljanško vzgojo, Raziskovalni vidiki ekologije v kontekstu edukacije (2011). Univerza v Mariboru – Pedagoška fakulteta in RIS Dvorec Rakičan (str.:110-120);

5. Različne vrste inteligenc in ekološka inteligencia - Predlog zaakcijo u: Edukacija za trajnosni razvoj (2009). *Univerza v Mariboru -Pedagoška fakulteta in RIS, Zbornik radova, Dvorec Rakičan* (str.:5-15);
6. Ekologija kot etični problem zahteva reprogramiranjekurikulumov obveznega in splošnega izobraževanja (2008) u: Razvojnорaziskovalni koncepti ekologije od vrtca do fakultete in naprej v prakso, Univerza v Mariboru - Pedagoška fakulteta in RIS, DvorecRakičan (str.: 79 – 86);
7. Epistemologija pedagogije – pitanja, dileme, moguća rješenja (2007). Pedagogijska istraživanja broj 2, Hrvatsko pedagoško društvo, Zagreb (str.: 189 - 203);
8. Usposobljanje za ekološko delovanje je primarno tudi pedagoški problem, (2007). II. Medzunarodni posvet na temo: Ekologija za bolje sutra, Raziskovalno izobraževalno središče, Dvorec Rakičan (str.: 6 – 13);
9. Educazione degli studenti ed apposizione delle competenze perla (con) vivere nella società plurale – l'imperativo dei programmididactici delle Facolta di Scienze della Formazione, Adriatica/Jadran, Rivisto di cultura fra le due sponde, (2006). Pescara;
10. Teze za razvoj ekološke pedagogije, (2006). I. mednarodni posvet natemo: Ekologija za bolše jutri, Raziskovalno izobraževalno središče, Dvorec Rakičan, (str.: 6 – 13);
11. Pedagoške paradigme izrade kurikuluma (2005). Pedagogijska istraživanja br. 2, Hrvatsko pedagoško društvo, Zagreb: (str.:199-208);
12. Visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj – karakteristike ineophodne promjene, (2003). Školski vjesnik broj 3-4, Split (str.: 241- 256);
13. Stručno znanatvena potpora u sustavu obrazovanja – Zavod za unapređivanje školstva, Koncepcija promjena odgojnoobrazovnog sostava u Republici Hrvatskoj, (2002). Ministarstvo prosvjete i sporta, RH (str 209-217);
14. Uloga učitelja u radu s posebno nadarenim učenicima za tehničku kulturu, (2002). Unapređivanje rada s darovitim učenicima u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju, Zavod za unapređivanje školstva Republike Hrvatske, Zbornik radova, Zagreb (str.71-77);
15. Sustav znanosti i izbor problema istraživanja kao problem metodologije, (2001). Teorijsko-metodološka utemeljenost pedagoških istraživanja Sveučilište u Rijeci, Rijeka (str.: 81 – 87);
16. Redefiniranje osnovnih pojmovev pedagogije – prepostavka epistemološkog razvoja pedagogije (2001). Napredak broj 4/01, Zagreb (str.:467-481);
17. Tehničko sposobljavljavanje je znanstvena, pedagoška i gospodarska vrijednost, interes učenika i društva (2000).Uspješna škola - zbornik, Hrvatski pedagoško-knjževni zbor, Zagreb (str. 150– 161);
18. Epistemološke karakteristike metodike, Metodika 1/2000. – časopis za teoriju i praksu metodika predškolskog odgoja školsku i visokoškolsku izobrazbu, Učiteljska akademija, Zagreb (str.: 41 –55);
19. Osnove za izradu obaveznog programa tehničke kulture u osnovnoj školi, Napredak, broj: 4/2000, Zagreb, (str.: 477 – 484);
20. Stavovi učitelja o nastavnom planu i programu tehničke culture u osnovnoj školi, Školski vjesnik, broj 2/99, Split (str.: 149 – 167);
21. Teleološka određenost osnova je vrednovanja pedagoškoga procesa, (1998). Vrednovanje obrazovanja, Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek (str.: 83 – 91);
22. Metodičko-metodološki pristup izradi nastavnih programa – izbor strukturiranje i oblikovanje sadržaja sposobljavanja (1998). Školski vjesnik broj 2/98, Split, (str.: 153 – 162);
23. Operativni plan i program – osnovica metodičke dokumentacije, (1997) Školski vjesnik, br.:2, Split, (str.: 163 – 172);
24. Pedagogija treba razvijati teoriju sposobljavanja, (1996). Hrvatski sabor pedagoga (Zbornik radova), Zagreb. (str.: 124 - 130);
25. Tehnička kultura bitna je odrednica sustava obrazovanja, (1996) Društvena istraživanja br.: 21, Institut za primijenjena društvenaistraživanja Zagreb, Zagreb, (str.: 109 - 129);

26. Kemija i kurikulum tehničke kulture u općem obrazovanju, (1995) Školski vjesnik, br.: 2/95, Split. (koautor, str.: 191 - 199);
27. Područje strojarstva u nastavi tehničke kulture, (1995). Školski vjesnik, br.: 2/95, Split, (koautor, str.: 185 - 190);
28. Područje elektrotehnike u nastavi tehničke kulture, (1995) Školski vjesnik, br.2/95, Split, (koautor, str.: 201 - 208);
29. Tehnička kultura nije niti može biti upitna kao pedagoška vrijednost, (1995) "Tehnička kultura" br.: 3/ 95, Hrvatska zajednica tehničke kulture, Zagreb. (str.: 12 – 16);
30. Modularno-strukturirani pristup programiranju nastave tehničke kulture za općeobrazovne škole, (1995). Napredak, br. 1, Zagreb, (str.: 381 – 389);
31. Programiranje nastave tehničke kulture u općeobrazovnim školama, (1994) Školski vjesnik br.: 1, Split, (str.: 67 - 74);
32. Studij za osposobljavanje nastavnika tehničke kulture treba izjednačiti sa studijima ostalih nastavničkih profila, (1994) Školski vjesnik, br.2/94, Split (str.189 – 194);
33. Tehnička kultura u općem obrazovanju, zašto, koliko, što? (1994) Školski vjesnik br.:1/94, Split., (koautor, str.: 75 – 79);
34. Sadržaji elektrotehnike u nastavi tehničke kulture u općeobrazovnim školama, (1994) Školski vjesnik br.: 1/94, Split, (str.: 81 – 88);
35. Metodički aspekti procesa osposobljavanja učenika u radnotehničkom području (1993), Školski vjesnik br.:1 - 2, Split, (str.:65 - 78);
36. Znanstvenoistraživački rad u području politehničkog obrazovanja, (1991), Zbornik radova znanstvenog skupa: Politehničko obrazovanje i tehnološki razvoj, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin" Zrenjanin, Dubrovnik, (prilog 7. str.: 1 - 12);
37. Politehnički profesori i profesor politechničke, (1989), Obrazovanje i rad, br.: 1 –2, Zavod za PPS SR Hrvatske, Zagreb. (str.: 23 –32);
38. Promjene karaktera i sadržaja općeg obrazovanja, (1989), Život i škola br.: 4, Osijek. (str.: 293 - 302);
39. Ishodište i razvoj politehničkog obrazovanja, (1989), Zbornik radova, Filozofski fakultet Zadar, OOUR. prirodoslovno-matematičkih znanosti i studija odgojnih područja U Splitu, Split, (str.:245 – 249);
40. Aktualna pitanja radnog i politehničkog vaspitanja i obrazovanja u SFRJ, (1989), Zbornik radova, Tehnički fakultet Čačak, Čačak, (koautor, str.1 – 37);
41. Znanstveni razvoj pedagogije zahtjeva reviziju sistema osnovnih pojmova, Odgoj i obrazovanje na pragu XXI. Stoljeća (1988) (Zbornik radova), Pedagoško-književni zbor, Zagreb, (str.: 408 - 412);
42. Znanstveno-metodičko osposobljavanje nastavnika - pretpostavka izrade i adekvatne realizacije nastavnih planova i programa, (1987), Institut za pedagoška istraživanja Beograd, Zbornik radova br.: 20. Beograd, (str.:291 - 296);
43. Znanstvena obilježja metodike s osvrtom na metodiku politehničkog obrazovanja, Metodika u sustavu obrazovanja I znanosti (1986), (Zbornik radova) Školske novine, Zagreb, (str.:203 - 213);
44. Nužnost izučavanja politehničkog odgoja i obrazovanja kao bitne komponente općeg obrazovanja, (1986) Pedagogija – posebno izdanje, Maribor,(str.: 230 - 238);
45. Politehničko obrazovanje, koncepcija cilj i zadaci – prijedlog nastavnog plana i programa osnovnog i općeg obrazovanja, (1980) Prosvjetni savjet Hrvatske, Bilten br.:7, Zagreb., (koautor, str.: 1-31);
46. Opće, posebno i pojedinačno u programu proizvodnotehničkog obrazovanja, (1978) Školski vjesnik - poseban broj, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu, Split, (str.:101-109);
47. Razvojna stručno-pedagoška služba u organizacijama odgoja i obrazovanja, (1977) Školski vjesnik, br.: 3/ 77, Split, (koautor, str.: 185 –192);
48. Koncepcija i realizacija nastavnog programa politehničkog obrazovanja nisu usklađeni, (1976) Školski vjesnik" Split, br.: 4/76, Split, (str.:245 –256);
49. Sistemski pristup programiranju prirodnih znanosti, tehnike i tehnologije u reformiranju srednjeg obrazovanja, (1975) Industrijskopedagoški institut Rijeka, RE-DOK br.:2, (str.:103-175) Model sistema osposobljavanja "matičnih" zanimanja u brodogradnji II. – V. stupanj, (koautor), Zavod za PPS Zajednice;

50. Model sistema osposobljavanja "matičnih" zanimanja u brodogradnji II. – V. stupanj, (1982) (koautor), Zavod za PPS Zajednice općina Split (str.: 1 – 43);

Учество на меѓународни научни семинари, симпозиуми, конференции

- 2006-2012 - tradicionalni godišnji Mednarodni posvet na temo: Ekologija za bolši jutri, Pedagoška Fakulteta Maribor I Raziskovalno izobraževalno središče, Rakičan
- 2007 - IV. Convegno Internazionale della Cultura Interadriatica, Split.
- 2006 - III Convegno Internazionale della Cultura Interadriatica, Pescara
- 2006 - Seminario nazionale: Societa dela conoscenza, univerzita e formazione degli insegnanti, Pescara,
- 2005 - Međunarodni stručno-znanstveni tehničko-tehnološki seminar, Murska Sobota
- 2004 - Međunarodni znanstveni skup: Media and Comunication, Univerzitetski centar, Dubrovnik
- 2004 - 8-th TT anual conference, CEDEFOP Thesaloniki – Vocational education and training, as reprezentative of Croatia
- 2003 - International seminar: Citizenship and Human Right Education, Moscow
- 2003 - UNESCO: Conference on Education for All: Call to Action, Chisinau - Moldova
- 2003 - International seminar: The role of school in qualifying teachers, Dubrovnik
- 2002 - UNESCO: Conference on Adult Education: Call to Action, Sofia
- 2002 - International seminar: Citizenship and Human Right Education, Washington

Објавени научно-стручни трудови, дискусији и полемики во дневни, неделни, професионални списанија

- Provodzenje reforme sistema obrazovanja u praksi granevinskog školskog centra u Splitu, Obrazovanje i rad br.: 1/70, Zavod za unaprenivanje stručnog obrazovanja, Zagreb 970.
- Veće mogućnosti odgoju i obrazovanju, "Slobodna Dalmacija" Split, - Ustavna tribina od 6. Listopada 1973.
- Osnove nastavnog plana i programa za srednje škole treba popraviti, Školske novine, Zagreb, br.:9 i 10 od 1974.
- Ugrožena razina nastave, "Nedjeljna Dalmacija, Split, br.: 184. od 17. prosinca 1974
- Humanizacija svih škola – bit reforme, "Srednjoškolac" br.: 6/75, Zajednica srednjih škola Split, Split, 1975.
- Reforma odgoja i obrazovanja – zakonomjerni proces, Školske novine, Zagreb, br.:5, 6, 7 i 8 od 1976.
- Politehničko obrazovanje – bitna kvaliteta reforme srednje škole, Školske novine, Zagreb, br.: 22 i 23 od 1976.
- Proizvodno-tehničko obrazovanje – nužne izmjene programa, Školske novine, Zagreb, br.: 8 od 1978.
- Rad shvatiti kao društveni proces, Školske novine, Zagreb, br.: 10 od 1981.
- Zablude i stranputice pedagoškog obrazovanja, Školske novine, Zagreb br.: 40 od 1981.
- Mozak ergo-didaktike je u didaktici, Školske novine, Zagreb, br.: 3 od 1982.
- Aktualni trenutak reforme odgoja i obrazovanja – korak naprijed, dva koraka nazad, Školske novine, Zagreb, br.: 32 i 33 od 1984.
- Aktualni trenutak reforme odgoja i obrazovanja – instrumentarij je ipak negacije reforme, Školske novine, Zagreb, br.: 37 od 1984.
- Aktualni trenutak reforme odgoja i obrazovanja – instrumentarij je ipak negacije reforme, Školske novine, Zagreb, br.: 37 od 1984.
- Radno-tehničko odgojno-obrazovno područje – kakav naziv predmetu i nastavniku, Školske novine, Zagreb, br.: 42 od 1984.
- Zablude o zabludama u preobražaju odgoja i obrazovanja, "Slobodna Dalmacija" Split, od 4.prosinca 1985.
- Novo i novo u srednjoj školi, Školske novine, Zagreb, br.: 12 i 13 od 1990.
- Studij za osposobljavanje nastavnika tehničke kulture treba izjednačiti sa studijima ostalih nastavničkih profila, Školski vjesnik, br.: 2/94, Split, 1994, (str.: 189 – 194)

- Tehnička kultura nije niti može biti upitna kao pedagoška vrijednost, "Tehnička kultura" br.: 3/95, Hrvatska zajednica tehničke kulture, Zagreb 1995. (str.: 12 – 16)
- Tehnička kultura – puno više od šrafcigera, Školske novine br.: 20, Zagreb 1995.
- Sprječite nakane Ministarstva prosvjete da novim obrazovnim sustavom hrvatsku mladež vraća u XIX. stoljeće – javni poziv znanstvenoj, kulturnoj, prosvjetnoj, tehničkoj, gospodarskoj i političkoj javnosti, "Novi list", Rijeka, broj od 16. svibnja 1997.
- Obrazovanje učitelja – programski organizacijski izvan igre, Školske novine br.: 21, Zagreb 2000.
- Informatika nije zamjena za tehničku kulturu, Školske novine br.: 6, Zagreb, 2001.
- Svi „najučinkovitiji“ modeli za reformu školskog sustava ili varijacije na temu akademika Paara,,Vjesnik“ od 20. 12. 2002.

Објавени планови и програми за едукација на наставници за основното образование

- Profesor Fizike i politehnike, nastavni plan i okvirni obrazovni program, SIZ odgoja i obrazovanja u djelatnosti obrazovanja, Zagreb 1988. godine. (metodološki voditelj i redakcija - str.: 1 – 79).
- Dodiplomski studij - studijska grupa: Tehnička kultura i fizika, nastavni plan i okvirni obrazovni program, Fakultet prirodoslovno- matematičkih znanosti i studija odgojnih područja Sveučilišta u Splitu 1994. (metodološki voditelj i redakcija – str.: 1- 92).
- Dodiplomski studij - studijska grupa: Fizika i tehnička kultura - nastavni plan i okvirni obrazovni program, Fakultet prirodoslovno- matematičkih znanosti i studija odgojnih područja Sveučilišta u Splitu 1998. (metodološki voditelj i redakcija - str.: 1 – 114).
- Dodiplomski studij – studijska grupa: Tehnička kultura, nastavni plan i okvirni obrazovni program, Fakultet prirodoslovno- matematičkih znanosti i studija odgojnih područja Sveučilišta u Splitu 1994. godine. (metodološki voditelj i redakcija - str.: 1 – 79).
- Dodiplomski studij - studijska grupa: Tehnička kultura i informatika, nastavni plan i okvirni obrazovni program, Fakultetu prirodoslovno- matematičkih znanosti i studija odgojnih područja Sveučilišta u Splitu 1997. godine. (metodološki voditelj i redakcija - str.: 1 – 123).
- Plan i program za diplomirane učitelje pojačanim predmetom tehnička kultura, Učiteljska akademija Sveučilišta u Zagrebu 1998. godine. (metodološki voditelj i redakcija - str.: 1 – 27).
- Nastavni plan studija za učitelje razredne nastave i odgajatelja predškolske djece – prema odredbama Bolonjske deklaracije 2004/05 akademske dodine.

Објавени, реализирани студии за средното образование

- Sastavnice profila iz područja granevinske mehanizacije za nivo kvalificiranih radnika, Gradzevinski školski centar Split, Split, 1968. (metodološki voditelj i glavni autor i redakcija, str.: 1– 149)
- Opća srednja škola – proizvodno-tehničko područje granevinsko i granevinsko strojarsko usmjerenja, nastavni plan, program i oprema, Granevinski školski centar Split, metodološki voditelj i glavni autor, Split, 1969. (str.: 1 – 66.).
- Razvoj školstva u privrednom i društvenom razvoju općine Split, Privredni i društveni razvoj Splita, svezak 37, Ekonomski institut, Split, 1970 (str.: 43 – 85)
- Racionalizacije mreže obrazovnih ustanova II. stupnja na području Dalmacije, knjiga II. Ekonomski institut Split, Split, 1970. (koautor, str.: 1-245)
- Racionalizacije mreže obrazovnih ustanova II. stupnja na području Dalmacije, knjiga III. Ekonomski institut Split, Split, 1970. (koautor, str.: 1-195)
- Analiza mreže organizacija odgoja i obrazovanja i odgojno obrazovnih programa srednjeg usmjerjenog obrazovanja za područje Zajednice općina Split s prijedlogom racionalizacije, USIZ usmjerjenog obrazovanja Dalmacije, Split 1979.(koautor str.: 1 – 57)
- Osposobljavanje granevinskih profila V. stupnja - utvrnivanje stručnih profila, metodološki postupak i koncepcija izrade nastavnih planova i programa, SIZ obrazovanja granevinara Zagreb, 1979. (str. 1 -73)
- Koncepcija obrazovanja “matičnih” kadrova u brodogranevnoj industriji - prijedlog modela za zradu obrazovnih programa od I. do V. stupnja, Zavod za PPS Split, Split, 1981. (koautor - str.: 1- 33)

- Model sistema osposobljavanja "matičnih" zanimanja u brodogradnji II. – V. stupanj, Zavod za PPS Zajednice općina Split, Split, 1982 (koautor, str.: 1 –43)
- Elementi razvoja usmjerenog obrazovanja, s aspekta potrebe racionalizacije postojeće mreže OUR-a, USIZ usmjerenog obrazovanja Dalmacije, Split 1983. (koautor, str.: 1 – 37).

Објавени студии за високото образование

- Gradzevinski fakultet u Splitu - pretpostavke organizacije studija, profil dipl. inž. grad. – osnovna koncepcija obrazovnih sadržaja, (metodološki voditelj i glavni autor) SIZ gradzvinara Dalmacije, Split, 1976. (str. 1 - 59)
- Daljnji razvoj i organizacija studija medicinskih znanosti u Splitu, SOUR zdravstva Split, Split, 1982. (str. 1 - 65)
- Stanje i razvoj mreže OUR-a i obrazovnih programa visokog obrazovanja Sveučilišta u Splitu, Sveučilište u Splitu, Split, 1984. (str. 1 - 81)
- Društvena opravdanost organiziranja i izvonjenja visokoškolske nastave za osposobljavanje nastavničkih profila u Dalmaciji, Filozofski fakultet Zadar, OOUR u Splitu, Radovi 1983/84, Split, 1984. (str. 7 - 39)
- Nastavni plan i okvirni obrazovni program za obrazovni profil dipl. inž. morskog ribarstva (metodološki voditelj i koautor), Sveučilište u Splitu, Split, 1985. (str. 1 - 90)
- Nastavni plan i okvirni obrazovni program za obrazovni profil dipl. inž. pomorskog prometa smjer pomorsko-ribarska tehnologija (metodološki voditelj i koautor), Sveučilište u Splitu, Split, 1991. (str. 1 - 109)
- Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu – nastavni plan i okvirni obrazovni program (metodološki voditelj i koautor) Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i studija odgojnih područja Split, Split 1997. (str.: 1 – 312)

Придонес во развојот на Универзитетот „Гоце Делчев“

Повеќе од една деценија проф. емеритус д-р Јосип Милат, професор на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Сплит е пријател и соработник на Факултетот за образовни науки во Штип. Неговото искрено и посветено залагање и поддршка, како и отвореноста на нашиот универзитет во последните неколку години резултираше со зајакнување на соработката помеѓу Универзитетот во Сплит и Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во сферата на мобилноста на студенти и наставнички кадар, преводи на научна и стручна литература. Во 2013 година, по покана од Факултетот за образовни науки, реализирано е предавање од страна на проф. емеритус д-р Јосип Милат на тема – Педагогијата како наука за оспособување. Истата година се потпиша билатерален договор за соработка меѓу двата универзитета (Сплит, Штип). Во мај 2014 година, професори од Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип реализираа предавање пред студентите и колегите од Филозофскиот факултет на Универзитетот во Сплит.

Од оваа соработка, вкупно, произлего и преводите на учебниците од наши професори: Педагогија - теорија на оспособување (превод: проф. д-р Емилија П. Ѓорѓева) и Основи на методологија на истражување (превод: проф. д-р Снежана Ј. Митковска). Во мај 2014 година е воспоставена соработка со Факултетот за ликовна уметност и Земјоделскиот факултет. Во 2014 и 2015 година се иницира соработка помеѓу двете институции на полето - размена на студенти и наставнички кадар.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од елаборираното сосема е јасно дека за секоја институција која се занимава со воспитание и образование на деца и млади и посебно за оние институции кои се задолжени за проучување, развој и унапредување на педагошката наука е чест и задоволство да го има проф. емеритус д-р Јосип Милат во своите редови.

И за Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и за Факултетот за образовни науки привилегија е професор емеритус д-р Јосип Милат да биде промовиран за professor honoris causa, бидејќи нашата академска заедница, за соработник, ќе добие врвен научник, просветител и пријател.

Врз основа на податоците за севкупната дејност на проф. емеритус д-р Јосип Милат и, посебно, имајќи ги предвид неговиот ангажман и придонес во развојот на Факултетот за образовни науки и во афирмацијата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и на Република Македонија во меѓународното опкружување, Комисијата има чест и големо задоволство да му предложи на Универзитетскиот сенат да донесе одлука за доделување на звањето почесен професор (professor honoris causa) на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на професор емеритус д-р Јосип Милат од Филозофскиот факултет, Универзитет во Сплит, Р Хрватска.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Петрова Горѓева, претседател, с.р.

Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска, член, с.р.

Проф. д-р Соња Петровска, член, с.р.